

**LÄNSRÄTTEN I
VÄRMLANDS LÄN**
Lars Överström

DOM
2008-01-30
Meddelad i
Karlstad

Mål nr
2322-07 E
Rotel 5

SÖKANDE
AB TCV-Väst, 556563-1610
Ranängsgatan 12
416 64 Göteborg

Ombud: Advokat Peter Winn
Advokatfirman Winn AB
Östra Larmgatan 1
411 07 Göteborg

MOTPART
Landstinget i Värmland
651 82 Karlstad

Ombud: Upphandlingschef Anna-Lena Wingqvist, landstinget

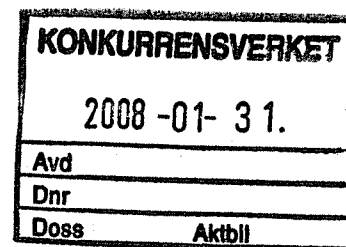
SAKEN
Offentlig upphandling

Landstinget infortrade anbud avseende en upphandling av tolkförmedling (dnr UE/070050). Anbud ingavs av bl.a. AB TCV-Väst (Tolkcentrum Väst AB, nedan kallat bolaget). Anbudet uteslöts från utvärdering därför att vissa bilagor enligt landstinget inkommit för sent. Vid utvärderingen antog landstinget därefter anbud från annan anbudsgivare (Karlstads tolkcentral).

Bolaget begär överprövning av landstingets upphandling och yrkar att upphandlingen skall göras om. Bolaget anför bl.a. följande.

Bolaget har diskvalificerats på felaktiga grunder. Bolaget skickade på eget initiativ kompletteringar. Anledningen var att man, efter det att anbudet hade postats, var osäker på om alla bilagorna var med. Upphandlingskonsulten kontaktades och uppgav att det gick bra att skicka komplettering.

Enligt LOU har en anbudsgivare rätt att på eget initiativ komplettera sitt anbud. Bolaget har gjort det i god tid innan anbuderna öppnades. Kompletteringen har dessutom inkommit den dag då alla anbud skulle öppnas, vilket innebär att man skulle bedömas på lika villkor som övriga anbudsgivare.

Dok.Id 35480

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 568	Stora Torget	054-14 81 00	054-14 81 30	måndag – fredag
651 12 Karlstad		E-post: lansrattenivarmland@dom.se		09:00 - 12:00
				13:00 - 15:00

Landstinget motsätter sig bolagets begäran och anför bl.a. följande.

Sista ankomstdag för ingivande av anbud var torsdagen den 4 oktober 2007. Anbud från bolaget inkom den 4 oktober 2007. Anbudsöppning skedde i enlighet med förfrågningsunderlagets anvisningar måndagen den 8 oktober.

Förfrågningsunderlaget innehåller ett antal obligatoriska krav (skallkrav). Det framgår av förfrågningsunderlaget att bifogade svarsblanketter skall fyllas i av anbudsgivaren och bifogas anbudet.

I det i rätt tid inkomna anbudet från bolaget saknades följande efterfrågade svarsbilagor:

Bilaga 2a - Redovisning av antalet telefontolkar för uppdrag i Värmland.

Bilaga 3 - Redovisning av förmedlingens kontakttolkar som vid tidpunkten för anbudsgivningen åtar sig tolkuppdrag i Värmland.

Samma dag som anbudsöppningen, d.v.s. den 8 oktober, inkom ytterligare en försändelse till landstinget från bolaget. Försändelsen innehöll bl.a. en ifylld svarsbilaga 3. Svarsbilaga nr 2a saknas alltså i anbudshandlingarna.

Det ursprungligen inkomna anbudet var inte komplett och hade ensamt inte kunnat ligga till grund för landstingets fortsatta bedömning. Anbudet har ej uppfyllt landstingets skallkrav i fråga om efterfrågade anbudshandlingar. Anbudet är även efter bolagets ensidiga komplettering ännu ej komplett. Anbudet kan därför fortfarande ej ligga till grund för landstingets utvärdering.

Även om ifrågavarande komplettering skulle tillåtas, uppfyller bolaget inte samtliga ställda skallkrav och skulle således aldrig kunna vinna anbudstävlingen. Rekvisitet i LOU att leverantören lidit skada eller kan komma att lida skada uppfylls därför inte.

Bolaget tillägger bl.a. följande.

Såväl förfrågningsunderlaget som prövningsförfarandet har utformats på sätt som klart gynnar Karlstads Tolkcentral. Upphandlingen strider därför mot kravet på att anbudsgivare och anbud skall behandlas utan ovidkommande hänsyn. Med korrekt iakttagande av upphandlingslagens krav hade bolaget tilldelats avtalet. Bolaget har därmed lidit skada.

Endast i mycket begränsad omfattning har tolkförmedlare anställda tolkar. I näst intill hundra procentig grad ansluts tolkar till den förmed-

lare som tilldelats upphandlingskontrakt. Tolkarna ansluter sig till tolkförmedlare genom listning. Det förekommer inte att tolkar listar sig exklusivt för en viss tolkförmedling. Tolkförmedlare utfäster ingen bestämd volym tolkupdrag åt listad tolk. Upphandlingen avser ramavtal utan volymgaranti.

Landstinget har i förfrågningsunderlaget efterfrågat uppgifter om aktuell tillgång till tolkar och vidare om kontakttolkarnas personalia, detta trots att upphandlingen avser förhållanden i framtid över 2+2 år. Efterfrågade uppgifter gynnar Karlstads tolkförmedling som har ett med landstinget i kraft varande alternativt nyligen avslutat förmedlingsavtal. De efterfrågade uppgifterna - som är utvärderingskriterier - är konkurrensbegränsande och därför är det inte tillåtet att efterfråga dem.

Landstinget vidhåller sin inställning, åberopar en dom från kammarrätten i Göteborg (mål 4475-07, dom 1 november 2007), och anför bl.a. följande.

Bolaget har inte ens påstått att landstingets infordrande av uppgifter om tillgången på telefontolkar för uppdrag i Värmland skulle vara ovidkommande eller diskriminerande. I vilket fall som helst finns bolagets uppgift om telefontolkar för uppdrag i Värmland ännu ej med i anbudshandlingarna varav följer att bolaget aldrig, oavsett vilka andra grunder som åberopas för påstådda brister i landstingets upphandling, skulle kunna erhålla avtal med landstinget.

Prövning av exempelvis tolkförmedlingens och erbjudna tolkars tillgänglighet, kunnsighet och erfarenhet på ifrågavarande område underlättas av om minimikrav preciseras i förfrågningsunderlaget i termer av viss utbildning, fackkunskap eller tillgänglighet på tolkar genom de efterfrågade uppgifter som angavs i förfrågningsunderlaget och som framgår nedan.

Kraven på landstingets framtida tolkförmedling har utformats i enlighet med de krav landstinget har ansett sig kunna ställa för att säkerställa tillgänglighet på tillräckligt kvalificerade kontakttolkar och telefontolkar för uppdrag i Värmland. Landstinget bestrider att ovidkommande hänsyn tagits eller att upphandlingen utformats för att i någon mån gynna eller missgynna en viss anbudsgivare.

Landstingets behov och målsättning med upphandlingen är att som avtalspart ha en leverantör av tolkförmedlingstjänster där kvalificerade tolkar i ett flertal olika angivna språk finns på plats i Värmland så att ett ur landstingets perspektiv kostnadseffektivt tillhandahållande av tolkar kan ske gentemot de vårdtagare och andra som är av behov av tolk i sina kontakter med landstinget i Värmland. Det är inte ovid-

kommande och det är affärsmässigt att som krav ställa att tolkverksamheten skall fungera felfritt och professionellt från avtalsstart vilket inte kan förutsättas om en anbudsgivande tolkförmedling inte på ett tillfredsställande sätt kan redovisa vilka tolkar i efterfrågade språk som finns att tillgå vid avtalsperiodens början.

Landstinget vitsordar inte påståendet från bolaget att tolkar bosatta i Värmland listar sig hos den förmedling som landstinget har avtal med. I Värmland finns ett flertal myndigheter som t.ex. kommuner och domstolar som i sin verksamhet har behov av tolktjänster. Även om man skulle göra antagandet att landstinget inte skulle ha behov av en väl fungerande tolkförmedling så har de enskilda tolkarna uppdrag hos andra uppdragsgivare än landstinget. Landstingets uppfattning är tvärtemot vad bolaget påstår, att ett visst motstånd befunnits föreligga bland de enskilda tolkarna att lista sig hos annan tolkförmedling än där man redan etablerat sin kontakt.

Alla tolkförmedlingar har när som helst kunnat lista tolkar bosatta i Värmland oavsett om tidigare avtalsförhållande rått mellan landstinget och Karlstads tolkförmedling eller ej. Efterfrågade uppgifter om tillgänglighet på tolkar bosatta i Värmland är relevant för bedömningen av om huruvida anbudsgivande tolkförmedling överhuvudtaget kan anses klara av sitt uppdrag gentemot landstingets behov. Anbudsgivande tolkförmedlingar har även i sina anbudshandlingar i olika hög grad kunnat redovisa listade tolkar bosatta i Värmland.

Bolaget tillägger bl.a. följande.

I svarsbilagorna 2, 2a och 3 infortrade uppgifter gynnar Karlstads Tolcentral oavsett om gynnandet tillkommit avsiktligt eller aningslöst. Det är inte affärsmässigt att landstinget redan under upphandlingen "lägger sig i" - benämns "säkerställa" av landstinget - anbudsgivarens infriande av kommersiellt åtagande. Det är upp till anbudsgivaren att svara för den efterfrågade tillgången på tolkar och språk. Landstingens synsätt är kontraproduktivt och leder - särskilt på sikt - till ett etablerande och vidmakthållande av monopol (för Karlstads Tolcentral).

DOMSKÄL

Enligt 1 kap 4 § lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU), vilken är tillämplig på upphandlingar som påbörjats före den 1 januari 2008, skall

upphandling göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomförs affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud skall behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Har den upphandlande enheten brutit mot 1 kap 4 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall länsrätten enligt 7 kap 2 § LOU besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Landstinget har under p 2.2 (obligatoriska krav, skallkrav) uttryckligen angett att en förutsättning för att ett anbud skall kunna prövas, utvärderas och antas är att dessa krav är uppfyllda. Under p. 2.3 anges att bifogade svarsblanketter skall fyllas i av anbudsgivaren och bifogas anbudet. Bolaget har inte inkommit med samtliga obligatoriska svarsblanketter senaste dag för ingivande av anbud. Bolaget har inte visat att landstinget lämnat medgivande till bolaget att komplettera anbudet efter senaste dag för anbud. Bolaget har dessutom inte ens på dagen för anbudsöppningen presenterat samtliga obligatoriska svarsblanketter för landstinget.

Bolaget har invänt att förfrågningsunderlaget utformats på ett sätt som gynnar Karlstads tolkcentral (vinnande anbudsgivare), bl.a. vad gäller kravet på de aktuella bilagorna. Länsrätten konstaterar att det är den upphandlande enheten som bestämmer vad som skall upphandlas och som därför också har stor frihet att bestämma de krav som skall ställas på anbuderna och vad som skall beaktas i bedömningen. Den upphandlande enheten får dock inte ställa större krav än som behövs och är ändamålsenligt för upphandlingen. Kraven skall ha ett naturligt samband med och stå i proportion till de behov som skall täckas.

Vad bolaget anfört synes innebära att landstinget inte skulle ha rätt att ställa krav på några mer detaljerade konkreta upplysningar om de tolktjänster som anbudsgivarna kan erbjuda. Länsrätten kan inte instämma i detta. Enligt länsrättens mening måste en upphandlande enhet kunna kräva att anbudsgivarna relativt detaljerat redogör för de varor eller tjänster som kan erbjudas, vilket i detta fall innebär en redogörelse för antalet tolkar, vilka språk dessa behärskar, deras kvalifikationer osv. Det är möjligt att etablerade företag, med stor erfarenhet och upparbetade kontaktnät, i vissa fall har lättare än andra att uppfylla sådana krav, men det medför inte att sådana krav är otillåtna. Vissa sådana skillnader på grund av tidigare uppdrag och erfarenhet i övrigt torde vara svårfrånkomliga.

Den bilaga 2 a som bolaget över huvud taget inte givit in är en lista där anbudsgivaren skall fylla i antalet tolkar tillgängliga för telefontolkning, med uppgift om språk som kan tolkas och vilken grad av kvalifikation tolkarna har (auktoriserad tolk, auktoriserad sjukvårdstolk resp godkänd men icke auktoriserad tolk). Länsrätten kan inte se annat än att detta är relevant information som landstinget haft rätt att kräva, med de utgångspunkter som ovan angivits för sådana krav. Länsrätten anser inte att kravet medför att konkurrensen satts ur spel, att Karlstads tolkcentral gynnats på ett otillbörligt sett eller att kravet av andra skäl är lagstridigt.

Då nämnda bilaga 2 a utgjort ett s.k. skallkrav, och bolaget inte uppfyllt detta skallkrav, har landstinget haft rätt att utesluta bolaget från utvärderingen. Den skada som bolaget lidit eller kan komma att lida är således orsakat av en korrekt åtgärd från landstingets sida. Någon ytterligare skada eller risk för skada kan bolaget inte drabbas av på grund av eventuella andra fel i förfrågningsunderlaget eller upphandlingsförfarandet i övrigt. Länsrätten saknar därför skäl att pröva de anmärkningar som bolaget i övrigt framställt.

Bolagets begäran om överprövning skall på grund av det anförda avslås.
Länsrättens interimistiska beslut den 2 november 2007 upphör i och med denna dom att gälla.

DOMSLUT

Länsrätten avslår AB TCV-Västs begäran om överprövning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1B).

Joakim Berglund